

Wyrok w sprawie konkluzji BAT

z dn. 27 stycznia 2021 r.

Warszawa, 2 lutego 2021

Michał Jabłoński

Z-ca Dyrektora ds. ochrony środowiska

W sprawie T-699/17 orzeka, co następuje:

1) Stwierdza się nieważność (...)

2) **Skutki** decyzji (...) są **utrzymane w mocy do czasu wejścia w życie** w rozsądnym terminie, **który nie może przekroczyć dwunastu miesięcy** od dnia ogłoszenia niniejszego wyroku, **nowego aktu**, który ma ją zastąpić, przyjętego zgodnie z zasadami większości kwalifikowanej przewidzianymi w art. 3 ust. 3 protokołu (nr 36) w sprawie postanowień przejściowych.

[http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=237048&pageIndex=0
&doclang=PL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1795731](http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=237048&pageIndex=0&doclang=PL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1795731)

Celowość – z orzeczenia

63. Biorąc pod uwagę fakt, że ustanowione w zaskarżonej decyzji BAT-AEL stanowią, jak wskazano w pkt 1 powyżej, podstawę dla ustalenia warunków wydania przez władze krajowe pozwolenia na eksploatację DOES, stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji ze skutkiem natychmiastowym **mogłoby zagrozić jednolitym warunkom wydawania pozwoleń dla tego typu instalacji w Unii i mogłoby spowodować niepewność prawną** po stronie zainteresowanych podmiotów, w szczególności **operatorów DOES**, do czasu wejścia w życie nowej decyzji w sprawie konkluzji dotyczących BAT.

64. Ponadto stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji ze skutkiem natychmiastowym **byłoby sprzeczne z celami polegającymi na zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony środowiska i poprawie jego jakości**, przewidzianymi w art. 191 ust. 2 TFUE, art. 37 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz w motywach 2 i 44, a także w art. 1 dyrektywy 2010/75, do których realizacji przyczynia się zaskarżona decyzja.

Dyrektywa 2010/75/UE w spr. emisji przemysłowych (IED), która określa zasady stosowania konkluzji BAT w art. 21 ust. 3 stanowi:

3. W terminie czterech lat od publikacji decyzji w sprawie konkluzji dotyczących BAT zgodnie z art. 13 ust. 5 odnoszących się do głównej działalności danej instalacji, właściwy organ zapewnia:

a) ponowne rozpatrzenie wszystkich warunków pozwolenia dla danej instalacji oraz, w razie potrzeby, ich aktualizację, aby zapewnić zgodność z niniejszą dyrektywą i, w szczególności, w stosownych przypadkach, z art. 15 ust. 3 i 4;

b) zgodność instalacji z tymi warunkami pozwolenia.

Jednocześnie czteroletni okres, w ciągu którego prowadzący istniejące instalacje muszą spełniać wymagania zawarte w unieważnionej decyzji upływa 17 sierpnia 2021r.

Czytając literalnie

z chwilą publikacji nowej decyzji – skutki starej przestają działać i zaczyna się nowy okres dostosowawczy

Czytając celowościowo

jest wątpliwość, czy po przyjęciu takiej samej treści decyzji nowy okres dostosowawczy ponownie się rozpocznie, bo intencją był spokój prawny i troska o środowisko

Od tego zależą wszystkie scenariusze rozwoju sytuacji, a także od kroków KE - zaskarżenie wyroku i zmiana orzeczenia (KE ma 2 miesiące) a także data ponownego głosowania i publikacji.

Niezależnie od interpretacji:

Jeśli publikacja nowych cBAT nastąpi **po 17 sierpnia** – to do tej daty trzeba się dostosować i spełnić wymagania (lub uzyskać odstępstwa), tak jak obecnie.

Jeśli 21 ied obowiązuje to:

a) jeśli publikacja nowych cBAT następuje przed 17.08 to uruchamia 4-lata na dostosowanie, więc z chwilą publikacji nowych nie musimy dotrzymać daty 17.08 lecz spełniać cBAT od 2025r,

b) jeśli po 17.08, to musimy spełnić BAT z tym dniem a publikacja nowych cBAT uruchomi 4-letni okres później, przez co robi się luka w konieczności dotrzymywania wymagań do 2025

c) Jeśli nie uda się w ciągu 1 roku, cBAT znikają z obiegu prawnego

Ad. b i c) – cała masa wątpliwości krajowych – odszkodowania? Co z karami za brak dostosowania jak już nowe cBAT zostaną opublikowane? Co z odstępstwami? Czy zmieniać pozwolenia, czy to istotna zmiana? Co z jednostkami nowymi? Jakie stanowisko zajmie Ministerstwo (kwestia linii orzeczniczej i stabilności)

Jeśli 21 ied nie obowiązuje to:

- a) Publikacja nowych cBAT nic nie zmienia w stosunku do stanu obecnego, pod warunkiem przyjęcia ich w ciągu 1 roku (czas już biegnie)
- b) Jeśli nie uda się w ciągu 1 roku, cBAT znikają z obiegu prawnego

Ad. b) – cała masa wątpliwości krajowych – odszkodowania? Co z karami za brak dostosowania jak już znikną? Co z odstępstwami i generalnie ważnością pozwoleń?

Jeśli uda się zebrać mniejszość blokującą (a głosowanie w trybie nicejskim bez UK – nie wiadomo jak je przeprowadzić) – oznacza to anulowanie starych cBAT i brak nowych.

Czy jest to możliwe – kluczowe jest stanowisko DE.

Najprawdopodobniej **jeśli będzie mniejszość blokująca, to głosowanie odbędzie się pod koniec roku lub nie odbędzie się w ogóle – co oznacza cBAT obowiązujące do stycznia 2022 a potem luka.**

Tu także pojawia się chaos prawny.

Inne scenariusze:

- nie możliwe jest szybkie istotne zaostrenie wymagań – to wymaga całego procesu rewizji BREF (absolutne minimum 3 lata), ale KE może rozpocząć go już teraz, czyli całkiem nowe cBAT mam ok. 2025, czyli dostosowanie ok. 2029 – bardzo duży wysiłek organizacyjny dla KE
- rozpoczyna się rewizja IED – KE może odpuścić cBAT ale w zamian znacznie zaostrzyć i rozbudować standardy emisyjne – nowa IED ok. 2023/4 z krótkim okresem dostosowawczym (bo przecież wszyscy dostosowali się do starych BAT w 2021...) i zmienić system pozwoleń.

W obu przypadkach wymagania idą w górę.

- **najbardziej korzystny jest scenariusz w którym 21ied działa a cBAT przyjmuje się jak najszybciej** – nawet z poparciem PL; Zyskujemy niecałe 4 lata dodatkowego czasu i spokój. KE może także w ogóle pominąć wątpliwości 21ied i scedować odpowiedzialność za wysoki poziom ochrony środowiska na kraje i organy.
- Wydaje się, że jest on **bardziej korzystny niż zbudowanie mniejszości blokującej** (bo to nie wyłączy starej decyzji – brak głosowania).
- **Kluczowe – zastosowanie art. 21 IED do nowej cBAT.**
- Olbrzymia niepewność interpretacyjna, dodatkowo wyrok może być zaskarżony. Wniesienie odwołania od wyroku przez KE nie wstrzymuje automatycznie wykonania wyroku sądu (KE musi go wykonać) ale może kierując odwołanie wnioskować o wstrzymanie wykonania orzeczenia Sądu. Więc do ostatecznego orzeczenia TSUE dalej nie będzie nic wiadomo.
- Zwrócić uwagę należy na Art. 145aa KPA – można wznowić zakończone postępowanie, ale w ciągu 1 miesiąca od opublikowania sentencji wyroku (jeszcze nie nastąpiło) – wznowione postępowanie można zawiesić na czas wyjaśnienia się sytuacji prawnej.
- Najkorzystniej (w teorii) – uzyskać obecnie odstępstwo na 1 rok.

- MKiŚ analizuje sytuację prawną + KPRM i KOBiZE – zwłaszcza zastosowanie 21ied oraz rozpoczyna rozmowy w spr. mniejszości blokującej, podobnie jak KE
- Niezależnie od opinii administracji wydaje się absolutnie niezbędne pilne zdobycie niezależnej opinii prawnej doradcy z doświadczeniem w kwestiach środowiskowych i orzeczeń TSUE – w kwestii utrzymania w mocy skutków aktu w kontekście art. 21 IED
 - Propozycje: DENTONS, CMS, DWF, EY, Clifford, ???
- Pozostałe wątpliwości są wtórne lub do rozstrzygnięcia posiadanyimi już narzędziami, lub będą zależeć od kierunków

- Ponieważ sąd nie wskazał, że jakiegokolwiek skutki decyzji są ostateczne, a jedynie przedłużył tymczasowo skutki decyzji, to czy po upływie terminu 12m/przyjęciu nowej decyzji można twierdzić, że wobec dotychczasowej decyzji powstał skutek nieważności z mocą wsteczną (ex-tunc) – biorąc pod uwagę orzecznictwo TSUE oraz art. 264 akapit drugi TFUE? (po polsku – czy stare konkluzje nigdy nie weszły w życie, i wszystkie ich skutki – dostosowania pz, kary, itp. odbyły się bez podstawy prawnej?)
- Czy przyjęcie i opublikowanie w Dz.U. nowej decyzji (zmienionej lub nie zmienionej) przed 17 sierpnia 2021r. oznacza, że termin dostosowawczy unieważnionej decyzji wyznaczony art. 21 IED przestaje być obowiązujący dla organów i prowadzących instalacje? Czy z chwilą przyjęcia i opublikowania w Dz.U. nowej decyzji czteroletni okres dostosowawczy do jej wymagań, określony w art. 21 IED zaczyna biec ponownie biorąc pod uwagę uzasadnienie utrzymania skutków unieważnionej decyzji?
- Jak wygaśnięcie skutków unieważnionej decyzji (pkt 2 wyroku)
 - a) przed 17 sierpnia (przyjęcie nowej decyzji)
 - b) po 17 sierpnia (przyjęcie lub upływ terminu)wpływie na:
 - a) wydane pozwolenia (w tym z odstępstwami)
 - b) postępowania w toku (w tym w odwołaniach, oraz o odstępstwa)
- Czy w przypadku braku dostosowania się podmiotu do wymagań unieważnionej decyzji, z chwilą wygaśnięcia jej czasowego utrzymania w mocy podmiot nadal ponosi konsekwencje za nieprzestrzeganie wymagań w niej zawartych?

Dziękuję za uwagę